

XI. MTBI
EGER 2017

Absztrakt kötet

XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia

XI. MAGYAR TERMÉSZETVÉDELMI BIOLÓGIAI KONFERENCIA

„Sikerek és tanulságok a természetvédelemben”

Helyszín:
Eszterházy Károly Egyetem, Eger

Időpont:
2017. november 2 – 5.

Absztrakt kötet

Szerkesztette:
Mizsei Edvárd és Szepesváry Csaba

2017

Magyar Biológiai Társaság
MTA Ökológiai Kutatóközpont
<http://www.mtbk.hu/mtbk11/>

alkalmas. A kutatást a Széchenyi 2020 program, Magyarország Kormánya és az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatja (GINOP-2.3.2-15-2016-00061).

A kocsányos tölgy természetes, megmaradó-túlélő újulatának vizsgálata a kunadacsi Nagyerdőben

Gajdácsi Anna, Vadász Csaba

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

A kocsányos tölgy (KST) az euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek domináns faja. A különböző antropogén hatások miatt napjainkra az erdőssztyepp tölgyesek hazánk egyik legveszélyeztetettebb élőhely-típusává váltak. Fennmaradásuk elképzelhetetlen a KST természetes, megmaradó-túlélő újulata nélkül, ezért kulcsfontosságú az annak napjainkban is helyet adó állományok vizsgálata.

Kutatásunkat a kunadacsi Nagyerdő északi, 300 ha-os tömbjében végeztük. A KST egyedek különböző térléptékeken megfigyelhető denzitás-viszonyaira, apparens koreloszlására, anyafától való távolságára vonatkozó geostatistikai elemzéseket ArcGIS környezetben végeztük. A denzitás értékeket a KST jelenlétével jellemezhető cellákra kalkuláltuk.

A vizsgálat során 1076, természetes újulatból származó, 1,3 m-es magasságot elért KST egyedet észleltünk. Csökkenő térléptékekben vizsgálva a vizsgált egyedek denzitása exponenciális növekedést mutatott, amely a természetes, megmaradó-túlélő újulatból származó egyedek egyenlőtlen, aggregált térbeli eloszlására vezethető vissza. A denzitás átlagos, illetve maximum értéke 7,90 illetve 61,22 egyed/ha volt a legkisebb térléptéken. A mellmagassági átmérőből generált apparens koreloszlás kiegyenlített volt.

Az anyafától való távolság nem bizonyult befolyásoló tényezőnek, amely az akár több száz métert lefedő zoochor propagációnak tulajdonítható. A termőhelytípus-változat sem befolyásolta a lokális denzitás-viszonyokat, amely alapján feltételezzük, hogy a helyi állomány adaptálódott az erdők fejlődése szempontjából kevésbé kedvezőnek tekinthető homoki termőhelyekhez és az erdőssztyepp klímához. A természetes, megmaradó-túlélő újulatból származó KST egyedek meghatározó része záródáshiányos állományokban, erdőszegélyekben, cserjés tisztásokon, nyiladékokban fordult elő, így feltételezhető, hogy az újulat túlélését elsősorban a vegetációszerkezet befolyásolta.

Meglátásunk szerint a KST természetes újulatára alapozható erdőgazdálkodási/erdőkezelési tevékenység, azonban ehhez az erdőrészlet szintjénél jelentősen kisebb térléptékben kell az ilyen tevékenységeket tervezni és kivitelezni (észlelni és megóvni az életképes újulatot).